

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ
ശ്രീമദ്വേദകടനാഥസ്യ വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു
യാദവാഭ്യുദയേ മഹാകാവ്യേ

॥ അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീമാൻ വേങ്കടനാഥായഃ കവിതാർകികകേസരീ |
വേദാന്താചാര്യവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

അമാത്മചിന്താനുചരേണ യാസ്യൻ
വിഹംഗരാജേന വിഭുഃ പുരീം സ്വാം |
ഉവാച പത്നീം ദശനാംശുലക്ഷ്യാത്
വമന്നിവാനന്ദമമാന്തമന്തഃ || 18.1 ||

സത്യേ സമീക്ഷസ്യ വിപാരിജാതാം
വൃത്തേന ഹീനാമിവ വേദവിദ്യാം |
നിശാമിവ പ്രോഷിതശീതഭാനും
നാരീമനാമാമിവ നാകലക്ഷ്മീം || 18.2 ||

ആലംബിതാ നമ്രമുഖീ ഭവത്യാ
ഹസ്തേന രക്താംഗുലിപൽലവേന |
വദന്യവ്യക്ഷസ്യ വിഭാതി ശാഖാ
വക്ത്രം വയസ്യേവ രഹഃ പ്രവൃത്താ || 18.3 ||

സുപർണവേഗാനിലവിപ്രകീർണ്ണൈഃ
സുരദ്രുമൈരന്തരിതഃ സുമേരുഃ |
ആലക്ഷ്യതേ കാലവശേന ഭൂയഃ
പ്രരൂഢലൂണൈരിവ പക്ഷജാലൈഃ || 18.4 ||

നിസർഗകൽയാണതയാ പ്രതിതം
സർവോത്തരം തത്ത്വമിവൈകമാദ്യം |

അമൃം പ്രിയേ നൂനമതന്ദ്രിതാനി
ജ്യോതിംഷി ഭക്ത്യാ പരിയാന്ത്യജസ്രം || 18.5 ||

വിതാനവാൻ വ്യാമതലേന മേരുഃ
താരാഗണൈരാഹിതമൗകുതികേന |
നിവിശ്യ മധ്യേക്ഷിതിഭദ്രപീഠം
ഗംഗോദകൈരാദ്രിയത്യേഭിഷേകം || 18.6 ||

സഹസ്രഭാസുപ്രമുഖൈഃ സമന്താത്
ജ്യോതിർഗണൈരസ്യ വിഘൂർണമാനൈഃ |
മഹീഭൃതാമഗ്രസരസ്യ മന്യേ
നീരാജനം വിശ്വസൃജാ പ്രയുക്തം || 18.7 ||

പ്രഖ്യാതയാഗ്ലാമപി ദിക്പതീനാം
പ്രാസാദവാസാദരമാക്ഷിപന്തഃ |
അധ്യാസിതാ യോഗിഭിരസ്യ നിത്യം
രാജന്ത്യമീ രത്നഗുഹാവിശേഷാഃ || 18.8 ||

പരിസ്തൂരന്ത്യാഃ ക്ഷിതിപദ്മധ്യേ
പാർശ്വേഷു ഹേമാചലകർണികായാഃ |
പശ്യ പ്രിയേ രത്നവിശേഷചിത്രാം
കൃശോന്നതാം കേസരശൈലപങ്ക്തിം || 18.9 ||

വലീവിഭംഗൈരിവ വർഷഭേദൈഃ
ത്രിഭിർവിഭക്തം ത്രിദശാനുഭാവൈഃ |
സംഭൃശ്യതേ സാഗരമേഖലായാഃ
സുമധ്യമേ മധ്യമിദം ധരൺയാഃ || 18.10 ||

അഭഞ്ജനീയം പ്രഥിമാനമാപ്താം
സ്ഥാനേഷ്വരൈരാകലിതാമഹാർയൈഃ |

ചരാചരാണാം പ്രഭവേന ധാർയാം
ചക്രാകൃതിം പശ്യ സമുദ്രനേമിം || 18.11 ||

വികൽപിതാനി ത്രിദിവേന ഭൂമൗ
വർഷാണി ദിവ്യാനി വിലോകയേമാഃ |
ദ്വന്ദ്വൈരിഹ ദ്വന്ദ്വവിഷാദമുക്തൈഃ
നിർവിശൃതേ യൗവനമേകരൂപം || 18.12 ||

ഇലാവൃതാന്താം നിഷധാദവാചീം
വിലംഘ്യ ഹൃദ്യാം ഹരിവർഷസീമാം |
ഖഗേശ്വരഃ സംശ്രിതഹേമകൂടം
നിനീഷതേ കിമ്പുരുഷാസ്സദം നഃ || 18.13 ||

വപുഃ ശുഭം വാജിമുഖാംഗനാനാം
വക്ത്രം ച യുഞ്ജന്നിഹ കിന്നരീണാം |
സ്തീരത്ത്വസംസൃഷ്ടിവിധൗ വിധിശ്ചേത്
ത്ര്യക്ഷഃ കഥം പഞ്ചശരസ്യ ജേതാ || 18.14 ||

ദിദ്യക്ഷമാണസ്യ മമൈഷ ദേശാൻ
സവ്യാപസവ്യേന ഗതിക്രമേണ |
അമോഘവൃത്തിർഗഗനേ ഗരുത്മാൻ
വിചേഷ്യതേ ചിത്തമിവ ദ്വിതീയം || 18.15 ||

നിപത്യ ചോത്പത്യ ച ലംഘയന്തീ
നില്ലോന്നതാൻ വർഷവിഭാഗദേശാൻ |
ഛായാ സമേന സ്വപഥേന യാന്തം
തരസ്വിനം താർക്ഷ്യമിവാതിശേതേ || 18.16 ||

മഹീയസോ വേഗവശേന മധ്യേ
സീമന്തയനേഷ ശരത്പയോദാൻ |

യദ്യച്ഛയാ സംഭൃതചാമരശ്രീഃ

സംഭൃശൃതേ ദേവി തവൗപവാഹ്യഃ || 18.17 ||

വിയത്പയോധിം തരതാം വിശാലം

വിമാനദീപ്തേന ഗരുത്തതാ നഃ |

ഇയം പുരഃ ശൈലവനോപപന്നാ

വിശ്വംഭരാ ഭാതി വിലോമഗേവ || 18.18 ||

ശരദ്ഘനസ്തോമ ഇവോപസീദൻ

സംഭൃശൃതേ കിന്നരനാഥശൈലഃ |

സന്ധ്യാവിഹാരച്യുതസംഹതാത്മാ

ശംഭോരിവോദ്ധൂലനഭസ്മരാശിഃ || 18.19 ||

സുധായമാനാം ധനദസ്യ സൗധേ

സ്വാഭാവികീമസ്യ ഗിരേരഭിഖ്യാം |

പർയാകുലൈർവിഷ്ണുപദീതരംഗൈഃ

ആമ്രേഡയന്തീവ ഹരാട്ടഹാസാഃ || 18.20 ||

അമുഷ്യ ദീപ്തോന്നതദന്തഭൂജോ

നക്ഷത്രമാലാർചിതതുംഗമൗലേഃ |

പാദേഷു ഭാന്തി സ്തദികാഃ പ്രഭൂതാഃ

നാകദ്വിപസ്യേവ നഖേന്ദുബിംബാഃ || 18.21 ||

ഉദഗ്രവജ്രവ്രണകർകശാനാം

പർയാപ്തസാരേണ ഭൂജാർഗലാനാം |

അനേന വിഖ്യാപിതവിക്രമം തത്

രക്ഷഃ പുരാ രാമശരവ്യമാസീത് || 18.22 ||

അയം വനൈഃ ശ്യാമനിതംബഭാഗോ

ഗൗരഃ സ്വയം ഗൈരികസംഭൃതശ്രീഃ |

വലാഹകഗ്രാഹ്യഗുണാന്തരീയം

മദാരുണം വ്യഞ്ജയതേ മദാർയം || 18.23 ||

അന്ധിൻ ധനാധീശ്വരരാജയാൻയാം

ആകർണിതം ഹൈമവതീസഖേന |

ത്വത്കീർത്യാപുഷ്പം ശൃണു കിന്നരീണാം

ഗൃഹേ ഗൃഹേ കിന്നരകംഠി ഗീതം || 18.24 ||

നിശമ്യ ദിവ്യദ്രുമസംഭവാനാം

നൃനം രവം നൃപുരമഞ്ജരീണാം |

ഉഡ്ഡീയമാനാഃ പ്രതിയാന്ത്യമീ ത്യാം

മഞ്ജുസ്വരാഃ മാനസഹംസദാരാഃ || 18.25 ||

ഇതോ ഹിരണ്യ പ്രമുഖൈഃ പ്രഭുക്താ

ശോണാധരേ ശോണിതരാജയാനീ |

ആദൗ സമുത്വാതപുനർനിവാതൈഃ

കൈലാസശൃംഗൈരിവ ഭാതി സൗധൈഃ || 18.26 ||

മൃദംഗനാദേന മൃഗാങ്കമൗലിം

പ്രസാദയൻ പാലയതീഹ ദൈത്യാൻ |

ബലേരപത്യം ബലിനാം വിജേതാ

ബാണാസുരോ ബാഹുസഹസ്രശാലീ || 18.27 ||

രാമാസ്ത്രരന്ധ്രാദിതഹംസയൂഥം

ക്രൗഞ്ചം ഗിരിം ലക്ഷയ ദൂരലക്ഷ്യം |

പീതാം പുനഃ ശ്രോത്രപഥേന കാലേ

ഭാഗീരഥീം ജഹ്നുമിവോദ്യമന്തം || 18.28 ||

അമുഷ്യ ദൂരാദസിതാക്ഷി ദൃഷ്ടിം

ദിവ്യേ ഗിരൗ ദാതുമിഹാർഹസി ത്വം |

മരുദ്ഗണേന ഹ്യമുനോന്നതേന
സ്വാഹാരസംഭൃതിരമന്മി സിന്ധുഃ || 18.29 ||

വിലഗ്നദൈത്യേശ്വരശോണിതാനാം
വൈകുന്തകേയുരജുഷാം മണീനാം |
അയതശാണോപലതാമപുഷ്യൻ
ആർദ്രാഃ സുധാബിന്ദുഭിരസ്യ കൂടാഃ || 18.30 ||

ലക്ഷ്മീസുധാസഞ്ജനനായ തൂർണം
വിമന്തതാ വേഗമനേന ദത്തം |
ആവർതഭേദൈരധുനാപ്യഗായൈഃ
അർമാപയന്ത്യംബുനിയേർമഹൗഘാഃ || 18.31 ||

അമോഘബാണസ്യ മൂനേരശോഷ്യേ
ഘേനായമാനാനി യശഃപയോധൗ |
ഗതാഗതൈർഹംസകുലാൻയമൂനി
ഛായാപഥം സഞ്ജനയന്ത്യപൂർവം || 18.32 ||

ധൃതിക്ഷമം ദേവി സുരസ്രവന്ത്യാഃ
സിദ്ധാശ്രിതം ശംഭുമിവ ദ്വിതീയം |
പരിഷ്കൃതിം ഭാരതവർഷസീമ്നഃ
പ്രാപ്താ വയം പർവതസാർവഭൗമം || 18.33 ||

അനുപ്രവിഷ്ടം ഗിരിജാസഖീഭിഃ
പര്യന്തസംസ്തംഭിതഭൂതവർഗം |
അദൂരതശ്ചൈത്രമാത്പ്രഭൂതം
വൈഹാരികം പശ്യ വനം പുരാഭരഃ || 18.34 ||

അഭംഗുരൈരാഹതയോരനംഗഃ
ശൃംഗാരദിഗ്ധൈരിഹ ചിത്രപുംബൈഃ |

അഭിന്നമന്യോന്യലയാദകാർഷീത്
ദേഹം ദ്വയോരർധസമീക്ഷ്യഭേദം || 18.35 ||

ദിവാ മഹാനീലമയുഖജാലൈഃ
നക്തം പ്രകാശേന മഹൗഷധീനാം |
പശ്യന്ത്യമുഷ്മിൻ പരിവൃത്തിശൂന്യം
കാലം സദാ കർബുരമാദിതേയാഃ || 18.36 ||

അലുപ്ലമേഘദ്യുതിരിന്ദ്രനീലൈഃ
വജ്രൈരസൗ നിത്യതടിത്പ്രകാശഃ |
പ്രവൃത്തഗംഗാസ്തനിതോ ദധാതി
പ്രാവുഡ്ഗുണാൻ പ്രീണിതനീലകംഠഃ || 18.37 ||

അമുഷ്യ മൂർധന്യുപപത്യ നിശ്ലൈഃ
ചതുർദിശം വിഷ്ണുപദീ പ്രയാതി |
ചതുർദിരുൻമീലിതരാശിഭേദാ
വേധോമുഖൈർവേദമയീവ വിദ്വാ || 18.38 ||

സരിത്സഹസ്രൈരഭിഗമ്യമാനാ
ശിലോച്ചയൈരന്തരിതാ ദധാതി |
പ്രവാലമുക്താപ്രഭൃതേഃ പ്രസൂതിഃ
പത്നീ പയോധേരിയമാനുരൂപ്യം || 18.39 ||

ത്രയീമീവ ക്ഷാലിതവിശ്വപങ്കാം
ത്രൈലോക്യലക്ഷ്യാ ഇവ സത്ത്വശുദ്ധിം |
തപോധനാഃ സർവ ഇമാം ഭജന്തേ
ധർമസ്യ നിശ്രേണിമീവ പ്രഭൂതാം || 18.40 ||

പ്രഖ്യാതഗോത്രപ്രഭവ്യേപി നിത്യം
പരിഗ്രഹേ ഭൂയസി വർത്തമാനേ |

തൃയൈവ മാം വേന്തി കലത്രവന്തം
നാഥം നദീനാമനയൈവ ലോകഃ || 18.41 ||

പതദ്ഗ്രഹേ തിഷ്ഠതി രുക്മശൈലേ
ധർമദ്രവൈരാത്മഭുവാർച്യമാനഃ |
അന്യാഃ പ്രസൂതിഃ പരമസ്യ പുംസഃ
പാദോ നഭഃ സാഗരപാരഭൃശ്യാ || 18.42 ||

ത്രിഭിസ്ത്രിലോകീമനഘ്നൈഃ സ്വപുരൈഃ
താരാഗണാമേധിതശീകരഘ്നൈഃ |
വിമാർജയന്തി വൃജിനാത് പുനീതേ
വിഷ്ണോരിയം വിക്രമവൈജയന്തി || 18.43 ||

അഭുഗ്നഭാഗാന്തരിതൈഃ പയോഭിഃ
സംഭിദ്യമാനൈരിയമന്തരേഷു |
നാഗേന്ദ്രമൂർധന്യുപയാതി ശോഭാം
നക്ഷത്രമാലേവ ഗജേന്ദ്രകുംഭേ || 18.44 ||

സ്രോതോഭിരന്യാഃ പരിപൂർയമാണഃ
സുധാമയം സിന്ധുമിവാദധാനൈഃ |
അപാം പതിർനിത്യമബിന്ധനേന
ജ്വാലാവതാ നൂനമശോഷിതോഭൂത് || 18.45 ||

ഭഗീരഥപ്രാർഥിത സിദ്ധിമേനാം
പൃഥക്പ്രവാഹാം പൃഥിവീം പുനാനാം |
ഭസ്മീകൃതാനാം സഗരാത്മജാനാം
പ്രാഹുഃ സുധാം പ്രാപിതഭേവഭാവാം || 18.46 ||

സ്ഥാനാനുരൂപം പ്രസൂതൈഃ പ്രവാഹൈഃ
മഹദ്ഭിരേഷാ മധുരാവദാതൈഃ |

പ്രാലേയശൈലാത് പ്രഥിതാനുഭാവാ
പ്രവർത്തതേ വാഗിവ വശ്യവാചഃ || 18.47 ||

ഉദീരിതാസ്താർക്ഷ്യജുവാനിലേന
ത്യനുപുരാനുനമധീതനാദാഃ |
ഭവന്ത്യമീ സ്വാഗതവാദിനസ്തേ
ഭാഗീരഥീസൈകതരാജഹംസാഃ || 18.48 ||

പ്രദീയതേ സുന്ദരി ദൂരകൃഷ്ണൈഃ
ദിവ്യേന തേ ശേഖരസൗരഭേണ |
മയൂരപിംശരാതപവാരണശ്രീഃ
മന്ദാകിനീഹേമസരോജഭൃംഗൈഃ || 18.49 ||

വഹന്നസൗ കാഞ്ചനപദ്മരേണുൻ
വ്യോമാപഗാവിചിവിഹാരശീലഃ |
വിലുപ്ലപത്രാങ്കുരമാനനേ തേ
സ്വേദോദ്ഗമം ന ക്ഷമതേ സമീരഃ || 18.50 ||

അസ്യാഃ സമീരൈരപനീതഗന്ധാ -
ന്യലക്തകൈരങ്കിതസൈകതാനി |
സൈരോപഭോഗം സുരസുന്ദരീണാം
വിവൃൺവതേ തീരലതാഗൃഹാണി || 18.51 ||

രഹസ്ത്വദാശ്ലേഷരസോത്സുകസ്യ
ത്വദേകദൃഷ്ടേരപി വിശ്വദൃഷ്ടേഃ |
വിയന്നദീ ലോചനയോരസൗ മേ
വിഹന്തി ലക്ഷ്യാന്തരപക്ഷപാതം || 18.52 ||

ദിവ്യം ബദർയാശ്രമമേതദന്തേ
ദേവൈഃ സ്തുതം ദക്ഷിണതഃ പ്രതിയാഃ |

നിഃശ്രേയസം ദർശയതീവ വൃത്തുതാ
നാരായണോ യത്ര നരേണ സാർധം || 18.53 ||

നിവൃത്തരാഗൈഃ പരിചര്യമാണോ
നാഥഃ സ്വയം നാകനികേതനാനാം |
അന്യൈരനന്യൈരനുപാലനീയം
ധർമം നിജം ധാരയതീഹ ശുദ്ധം || 18.54 ||

തൃതീയവർണപ്രഭവേ നിജാംഗേ
സ്ത്രീരത്നമുത്പാദ്യ വിഹാരയോഗീ |
ഇഹാത്മസമ്മോഹനലാലസാനാം
അപത്രപാമസ്തസാമകാർഷീത് || 18.55 ||

അന്യച്ച ദുരാദനഘം തദീയം
പ്രാശ്ചിണ്ണം ഭാതി തപോവനാഗ്ര്യം |
ഭജന്തി യന്മിൻ പദയോരമുഷ്യ
ന്യാസം ശുഭം നിശ്ചിതയോഗലക്ഷ്യഃ || 18.56 ||

അത്ര സ്ഥിതം ശ്രാന്തിജുഷാം മൂനീനാം
ഛായാലക്യഷ്ണാജിനപൽലവേന |
വൈരോചനേർദാനജലാവസേകാത്
വർധിഷ്ണുനാ വാമനപാദപേന || 18.57 ||

ഇമാനി ച പ്രേയസി താപസാനാം
ഏകാന്തഹൃദ്യാനി തപോവനാനി |
ഇഹൈകപാദസ്ഥിതിമേതദീയാം
ധർമോ യുഗേ ധാരയതീവ തുർയേ || 18.58 ||

തമോ നിഗീർണം സകൃദേവ പുംസാം
ആസീദതാമാശ്രമഹവ്യവാഹാഃ |

ഇഹൗഷധാദീനി ഹവീംഷി ഭുക്ത്വാ
 ധൂമോപലക്ഷ്യം ധ്രുവമുദ്യമന്തി || 18.59 ||

നിജാശ്രമേഭ്യഃ പ്രതിനിർജിഹാനാ
 ദൂരാദമീ ദർശിതപൂർണകുന്ദാഃ |
 സത്യാശിഷഃ സമ്പ്രതി സാധുവാക്യൈഃ
 അഭ്യർചയന്ത്യാഹിതവഹ്നയസ്ത്യാം || 18.60 ||

സമീപവ്യക്ഷേഷ്ഠിഹ ബദ്ധനിധാഃ
 ശിക്ഷോപപന്നാം ശ്രുതിമുദ്ഗൃണന്തഃ |
 ശകുന്തയഃ ശോണമുഖാ ഭജന്തേ
 സബ്രഹ്മചര്യം സഹ തീക്ഷ്ണധീഭിഃ || 18.61 ||

ധർമസ്യ സംഭൃതിരിവാഗ്രതസ്തേ
 സാന്നിപിനേരാശ്രമഭൂമിരേഷാ |
 അധീതിനോ യത്ര മമ ത്രിവേദ്യാം
 അന്തഃ സ്ഥിരാലോക ഇവാന്തരാത്മാ || 18.62 ||

സമഗ്രരത്നൗഘമിവാബ്ജിതോയം
 താരാഗണൈരാപ്തമിവാന്തരിക്ഷം |
 വിശങ്കടം വിന്ധ്യഹിമാദ്രിമധ്യം
 പുൺയം പ്രിയേ ഭൂഷിതമേതദാർദ്ധ്യൈഃ || 18.63 ||

പിതൃക്രിയാനിർവൃതജാമദഗ്ന്യം
 ക്ഷിപ്തൈസ്സാം ക്ഷേത്രമിദം കുരുണാം |
 സമേയുഷാം സംയുഗദീക്ഷയൈതത്
 ദേഹത്യജാം ദക്ഷിണതോ ന പന്ഥാഃ || 18.64 ||

സവ്യേ ഭവത്യാഃ സരയുസമേതാ
 രമ്യേയമാഭാതി പുരീ രഘുണാം |

ദയാവിപാകേന ചരാചരാണാം

ദിവ്യം പദം യത്ര ദിദേശ രാമഃ || 18.65 ||

തമാലഷണ്ഡൈസ്തമസേവ ദൃഷ്ടൈഃ

വാമേതരോ വാമവിലോചനേ നഃ |

വസുന്ധരാകുന്തലകാന്തിചോരൈഃ

കാന്തൈരസൗ ഭാതി കലിന്ദശൈലഃ || 18.66 ||

ദിവാകരേണാത്ര ബിലേഷു നൂനം

ബന്ദീകൃതാനാം ബഹുലക്ഷപാണാം |

ഛായാവിശേഷൈഃ പ്രചിതൈസ്തദർഹാം

ആപ്യായനാമാരചയന്തി വൃക്ഷാഃ || 18.67 ||

ഇതഃ പ്രഭുതാത് പിതൂരാവ്രജന്തി

കാലിന്ദസൗ കാലിയദോഷമുക്താ |

സമേത്യ സഖ്യേവ സുരസ്രവന്ത്യാ

സരിത്പതിം ശുദ്ധിമതീ പ്രയാതി || 18.68 ||

സ്വമൂലശൈലസ്യ വിഭാതി ശൃംഗേ

ധാതുപരകൃതേ സവിതൂഃ സുതേയം |

മഹാവരാഹസ്യ മഹീവ പൂർവം

ദംഷ്ട്രാങ്കുരേ ദാനവശോണിതാങ്കേ || 18.69 ||

യമസ്വസുസ്തൻവി യഥാർഥനാമാ

മാന്യാ സമീപേ മധുരാ വിഭാതി |

സുപർവണാം യത്ര സഭാം സുധർമാം

ഭൂമേരഹം ഭൂഷണതാമനൈഷം || 18.70 ||

പിബത്യസൗ പശ്ചിമദക്ഷിണാശാം

നൂനം ഖഗേശോഽയമനൂനവേഗഃ |

വിലോകിതാനാമിഹ ന വ്യവസ്ഥാ
നേദീയസാം ദേവി ദവീയസാം വാ || 18.71 ||

ത്രയിമയസ്തൻവി തവൗപവാഹ്യഃ
കാലക്രമാദാപതതോ ധരൺയാഃ |
സാമാഭിരാമധുനിഭിഃ സമന്താത്
പക്ഷാനിലൈർമാർജ്ജയതീവ ദോഷാൻ || 18.72 ||

ആ പശ്ചിമാദംബുനിയേരവന്ധ്യാ
ശരത്പ്രസൂതൈഃ ക്ഷിതിരസ്യ സന്ധൈഃ |
ദിവൗകസാം ദർശിതഭാഗധേയാ
ദിശത്യസൗ ലോചനദിഷ്ടവൃദ്ധിം || 18.73 ||

സരിത്പ്രവാഹൈർവൃതികീർയമാണൈഃ
സങ്കൽപയോനേരിവ ശിൽപഭേദൈഃ |
പശ്യ പ്രിയേ ത്വം പരിവൃത്യ കിഞ്ചിത്
ദിവ്യോപമാൻ ജാനപദാൻ വിശേഷാൻ || 18.74 ||

തവൈഷ ജീർണ്ണശ്ചലയൻ പുരസ്താത്
വിദ്യുൻമയീം വേത്രലതാം പ്രതൻവീം |
ബിഭർതി ശുഭോ ധൃതകഞ്ചുകശ്രീഃ
പ്രായഃ പ്രതീഹാരപദം പയോദഃ || 18.75 ||

ആദായ ശാലിസ്തബകാനദുരാത്
പ്രാപ്താ ശുകശ്രേണിരസൗ വിഭാതി |
ത്വദാഗമപ്രീതശരത്പ്രയുക്താ
വൈഹായസീ വന്ദനമാലികേവ || 18.76 ||

ആരക്തഹൃൽലൈരരവിന്ദിനീനാം
സുനൈരമീ നൃതനസൂർയകൽപൈഃ |

ത്യത്കാന്തിമാധ്വീമനുഭൂയ രക്തൈഃ
 നേത്രൈരിവാഭാന്തി സമുദ്രഭാരാഃ || 18.77 ||

കരേണുകാഭിഃ സഹ ഗാഹമാനാഃ
 പയഃ പ്രസന്നം ശരദാപഗാനാം |
 അമീ നിമീലനയനാഃ കപോലൈഃ
 ആവിർമദൈരാവിലയന്തി നാഗാഃ || 18.78 ||

സ ഏഷ സപ്തച്ഛദരേണുജാലൈഃ
 ക്രീഡന്നിവാലിമ്പതി ഗന്ധവാഹഃ |
 വന്ധ്യദ്വിപാനാം വ്രജതാം പ്രതീപം
 മദപ്രവാഹൈർമലിനാൻ കപോലാൻ || 18.79 ||

അഭിന്നവർണാ ഗൃഹിണീവ ഭവ്യാ
 വേലാടവീ വാരിനിയേർവിഭാതി |
 നിത്യാനുഭൂതാമപി നവ്യബുദ്ധ്യാ
 രസൈരസൗ നിർവിശതീവ ഹൃഷ്യൻ || 18.80 ||

തരംഗവേഗാത്തരലാംബുധാരി
 ഗൃഹ്ണാത്യസൗ ഗാരുഡരത്നവർണഃ |
 വസുന്ധരാവാരിരുഹസ്യ പാർശ്വേ
 സിദ്ധോദയാം ശ്യാമല പത്രശോഭാം || 18.81 ||

വിഭാതി പർയന്തമഹീ പയോധേഃ
 ഫേനൈരസൗ വീചികരപ്രകീർണ്ണൈഃ |
 അഭ്യർചിതാനാം ത്രിദശാതിഥീനാം
 ആഹാരശേഷൈരിവ പർയുദയൈഃ || 18.82 ||

പ്രവാലവഹ്നൗ പരിദീപ്യമാനേ
 മുഞ്ചന്ത്യസൗ മൗക്തികലാജവർഷം |

അമുഷ്യ വേലാ ധൃതവേപമുന്മേ
 വൈവാഹികീം സ്മാരയതി സു വേലാം || 18.83 ||

സ്വസംഭവം സമ്പ്രതി പാരിജാതം
 ദൃഷ്ട്വാ ചിരപ്രേഷിതസന്നിവൃത്തം |
 ആലിംഗനാർഥീവ തരംഗഹസ്താൻ
 ആവിർമണീനുന്നമയത്യുദൻവാൻ || 18.84 ||

അഹീന്ദ്രനിശ്വാസമരുത്പ്രണുനൈഃ
 ആവർതസംഭേദിഭിരേഷ ഘേനൈഃ |
 ഉപായനം ദിത്സുരിവാംബുധിന്മേ
 മൂക്താതപത്രാണി മുഹുഃ പ്രസൂതേ || 18.85 ||

വേലാചലാദർഭകപഞ്ചവക്ത്രാൻ
 വിഹംഗപാതേന ജീഘൃക്ഷമാണാൻ |
 നിമജ്ജനോൻമജ്ജനവേഗഭൂദ്ധാ
 മാതംഗയാദാംസി വിലോഭയന്തി || 18.86 ||

പ്രവാലമൂക്താമണിഭിഃ പ്രദിഷ്ഠൈഃ
 പ്രത്യാഹുതൈഃ പത്രലതാങ്കുരാദൈഃ |
 അന്യോന്യഭൂഷാപരിവൃത്തിലീലാം
 കരോത്യസൗ തീരഭൂവാ പയോധിഃ || 18.87 ||

വർണം മഹാനീലമണിപ്രകാശൈഃ
 സ്തീതദ്യുതിം മൗക്തികചന്ദ്രികാഭിഃ |
 ബിംബാധരം വിദ്രുമഭംഗഭേദൈഃ
 വ്യനക്ത്യസൗ തൻവി തവാംബുരാശിഃ || 18.88 ||

വിവൃൺവതീ ബാധബവഹ്നിദീപ്തിം
 വിദ്യാതതേ വിദ്രുമപക്തിരേഷാ |

ദേവേന സമ്പീഡിതയോക്ത്രിധാജാ
ദൈത്യേന്ദ്രയോരാന്ത്രപരമ്പരേവ || 18.89 ||

മഹാവരാഹസ്യ ഖുരാദ്രിഘാതൈഃ
ക്ഷുണ്ണഃ പ്രവിദ്ധോ രഘുവീരബാണൈഃ |
വിസംസ്ഥുലദ്വീപതയോപലകൈഷ്യഃ
വീരവ്രണൈരേഷ വിഭാതി രൂഢൈഃ || 18.90 ||

സംഭൃത്യ തോയം സഹസോജ്ജിഹാനാൻ
സേന്ദ്രായുധാൻ പശ്യ ഘനാൻ സനാദാൻ |
ഉദൻവതാ ദുർജയമന്തരിക്ഷം
ജേതും പ്രവൃത്താനിവ തസ്യ പുത്രാൻ || 18.91 ||

അപാം തരംഗൈരയമന്തരംഗൈഃ
ആപ്ലാവയിഷ്യൻ സമയേ ധരിത്രിം |
സമീനയൂധസ്തനുതേ സരസ്യാൻ
സന്നാഹഗന്ധീനി ഗതാഗതാനി || 18.92 ||

അസൗ പരപ്രേമപദം സ്വഭാവാത്
ആപൂർയമാണോ മഹതാ രസേന |
ആത്മേവ ദൃഷ്ടഃ സഹസാ പ്രജാനാം
അദർശനേച്ഛാമിതരേഷു ദത്തേ || 18.93 ||

ഗരുന്മതഃ കമ്പിതദിവ്യവൃക്ഷം
പക്ഷാനിലം പാതുമുപേത്യ നാഗാഃ |
വിതൻവത്യേബാലമണിപ്രകാശൈഃ
അസൂർയബാലാതപമന്തരിക്ഷം || 18.94 ||

മരുദ്ഭിരാഘൂർണിതസാദ്രിനാഗൈഃ
വേഗോദ്ഭവൈരസ്യ വിമഥ്യമാനഃ |

ഉത്ക്ഷിപ്തശംഖപ്രകരാപദേശാത്

ഭൂയഃ സുധാമുദ്ഗിരതീവ സിന്ധുഃ || 18.95 ||

ദോധൂയമാനം വിവിധോർമിയോഗാത്

ഛായാഗരുത്തന്തമവേക്ഷ്യ ഭീതാഃ |

ആവർതശൈലീമഭിനേതുമിച്ഛ -

ന്ത്യംഗൈരമീ കൗണ്ഡലിതൈർഭുജംഗാഃ || 18.96 ||

സഹേനഹാസോ ജടിലഃ പ്രവാലൈഃ

ഉദ്യർതയന്നൂർമിഭുജൈർഭുജംഗാൻ |

വിഡംബയത്യേഷ നിസർഗഭീമഃ

കന്യാപി കൽപാന്തനടന്യ ലീലാം || 18.97 ||

അശേഷതഃ സോഽയമചിന്ത്യഭൂമാ

കുംഭീകുമാരേണ നിപിതവാന്തഃ |

സിഷ്ണാസയാ സമ്പതത്ത്വാപി ദൃഷ്ട്വാ

ദ്വിജാധിപാൻ വേപത ഇത്യവൈമി || 18.98 ||

പ്രദർശിതാത്മദ്രമണേന നൂനം

പ്രത്യായിതാം മന്ദരനർതകേന |

സവ്യാപസവൈർദ്രമണൈസ്തരസ്വീ

രത്നാമസൗ പുഷ്യതി രാസലീലാം || 18.99 ||

തൈസ്തരസൗ നിർമമിതോ വിധൂതഃ

സംക്ഷോഭിതോ ബന്ധനപീഡനാദൈഃ |

പ്രസാദഗാംഭീര്യനിധിഃ പ്രമിശ്ഠാ

ക്ഷമാൻവയം നോജ്ഞാതി ശീതലാത്മാ || 18.100 ||

വിമഥ്യ വിശ്രാണിതമേതദീയം

ദൈത്യദ്വിഷാ ദേവി മരുത്യദാദ്യാഃ |

സാരം പിബന്തസ്ത്രിദശാഃ കദാപി
 ദ്രാഹീയസീം നാനുഭവന്തി നിദ്രാം || 18.101 ||

കലത്രവന്തം പുരുഷം പുരാണം
 കപാലിനം ചന്ദ്രകലാവതംസം |
 ഐരാവതാദ്യൈഃ പ്രചിതാനകാർഷീത്
 വൈമാനികാനേഷ മഹാവദാൻയഃ || 18.102 ||

ഇദം ജഗദുർശിതതാരതമ്യം
 യദ്ഭൂലതാലാസ്യവിശേഷനിഷ്ഠം |
 പ്രജാപതീനാം ജനനീമജ്ജന്യാം
 താമേഷ ദേവീമന്ഘാമസൂത || 18.103 ||

വരായ ദത്ത്യാ നിരവദ്യയുനേ
 കന്യാമസൗ കൗസ്തുഭയൗതകം ച |
 മഹോത്സവേ വാഹനഭോജനാദ്യൈഃ
 ആനർച ദേവാനിതരാൻ യഥാർഹം || 18.104 ||

ജഗന്ത്യശേഷാണി യദേകദേശേ
 പര്യങ്കതാം തസ്യ ഗതഃ പ്രഥിഗ്ലാ |
 അലംഘനീയം മഹിമാനമൻയൈഃ
 ഭജത്യസൗ ഭാവിതശേഷഭാവഃ || 18.105 ||

അനർഘമാദ്യം ഹരിനീലരത്നം
 ലക്ഷ്മീഭൃശാ നിത്യനിദർശനീയം |
 നഭഃപ്രതിച്ഛന്ദനിഭേന നൂനം
 അന്തർഗതം വൃഞ്ജയതി സ്വധാഗ്ലാ || 18.106 ||

മധുദ്വിഷോ വർണമുഷാം മണീനാം
 ത്രാസവ്യപായേപി തിരോഹിതാനാം |

ഉദന്തമാഖ്യാതുമിവോർമിമാലീ
കരാനസൗ കർഷതി വീചിഹന്തൈഃ || 18.107 ||

പശ്യാമി സൗഹാർദവതാം തവാക്ഷ്ണാ
തരംഗനില്ലോന്നതലംഘനേന |
ഉദ്യർതിതാനാം മഹസാം മണീനാം
ഊർധ്വം പ്രസർപന്തമിവോർമിമന്തം || 18.108 ||

അൻവേഷയൻ ദിത്സിതദക്ഷിണോഽഹം
ആചാര്യസാന്ദീപിനിസുനു വൃത്തം |
ആവിഷ്ടശംഖാസുരസന്നിവേശം
പ്രാഞ്ചം മഹാശംഖമിഹാൻവവിന്ദം || 18.109 ||

യാദോനിധാനേ യദുരാജയാൻയാഃ
സമ്പ്രാപ്തയേ സേതുരിഹോപക്ലൃപ്തഃ |
രാമേണ സീതാപതിനാ നിബദ്ധേ
ലങ്കാപഥേ ലാഘവമാദധാതി || 18.110 ||

അമൂനി കൈലാസനിഭാൻയദുരാത്
സിദ്ധാംഗനാസേവ്യലതാഗൃഹാണി |
പുൺയാനി സത്യേ പുലിനാനി സിന്ധോഃ
ചിരേണ ദൃഷ്ടിം ചരിതാർഥയന്തി || 18.111 ||

തടപ്രദേശേഷു തരംഗഹന്തൈഃ
പ്രസാരയൻ സമ്പ്രതി ഫേനപക്തീഃ |
സഭാജനാർഥം തനുതേ ദവത്യാഃ
പ്രായഃ പദന്യാസപടീമുദൻവാൻ || 18.112 ||

വിലംഘയൻ വ്യോമപഥേന സിന്ധും
ത്വദുൾഗനേ ദീപ്തകുതുഹലാനാം |

രഥസ്തവാസൗ ത്വരയാ്തിശേതേ
 മനോരഥം വിഷ്ണുപദീവധൂനാം || 18.113 ||

സുരദ്രുമസ്ത്വദിരഹാലസാനാം
 തവാഗമം സൂചയിതും സഖീനാം |
 മധുവ്രതീനാം മധുരൈഃ പ്രണാദൈഃ
 പ്രിയംവദം പ്രേഷയതീവ ഗന്ധം || 18.114 ||

വിജിത്യ സംഖ്യേ നരകം സനാകം
 പ്രത്യാഗതം മാം പ്രതിഗന്തുകാമാഃ |
 പൗരാഃ പ്രഹർഷോപനന്തൈഃ പ്രണാദൈഃ
 അംഭോനിയേരന്തരയന്തി ഘോഷാൻ || 18.115 ||

വിധായ താർക്ഷ്യം ഗഗനാബ്ധിപോതം
 സാർധം മയാ ദേവി സമാവ്രജന്തീം |
 പ്രത്യുദ്ഗതേവ പ്രതിഭാതി ഭവ്യാ
 ദൂരാദിയം ദ്വാരവതീ പുരീ ത്വാം || 18.116 ||

നിബദ്ധജൈത്രധ്വജപങ്ക്തിരമ്യാ
 പുഷ്പൈരസൗ പുഞ്ജിതരാജമാർഗാ |
 സദാമജാംബുനദതോരണശ്രീഃ
 സൗധത്രിഷാ സൂചയതീവ ഹർഷം || 18.117 ||

പദേ പരസ്മിന്നിവ നിത്യമസ്യാം
 ശുദ്ധേന സത്തേന വിഭൂഷിതായാം |
 ധർമസ്യ വാസാഃ പ്രഥിതാഃ പുഥിവ്യാം
 സരിത്പതൗ ഗോഷ്ഠവദ്ഭവന്തി || 18.118 ||

സ്വരശ്ശിനിഷ്ഠാദിതസൂർയഭേദാം
 അർചിർമുഖൈരഞ്ചിതഭവ്യഭാഗാം |

നിവൃത്തിധർമേ നിയതസ്ഥിതീനാം

നൈഃ ശ്രേയസീം പദ്ധതിമാഹുരേനാം || 18.119 ||

സൗധോപരൂഢാത്രിദിവാവകാശാം

ഛായാസമാക്രാന്തഭുജംഗലോകാം |

പുരീമിമാം ഭൂഷിതസിന്ധുമധ്യാം

കുത്രസ്ഥിതാം വേത്സി കുതോമുഖാം വാ || 18.120 ||

ഉദൻവതാ ഖാതവതീ സമന്താത്

അയത്നവപ്രായിതതുംഗവേലാ |

ന ശക്യതേ സാത്യകിനാ സനാഥാ

നാമൈഃ സുരാണാമപി ജ്ഞേതുമേഷാ || 18.121 ||

പ്രാകാരചക്രം യദുരാജധാൻയാഃ

പശ്യൈതദുത്തുംഗമസൂർയലംഘ്യം |

യദ്ഭാവമേവം ഭജതേ യഥാർഥം

സങ്കോചമുച്ഛന്നിവ ചക്രശൈലഃ || 18.122 ||

നിർമുക്തശേഷോരഗനിർവിശേഷൈഃ

നികേതനൈരുന്നമിതാന്തരിക്ഷം |

ഉദഗ്രതാലധ്വജമേതദഗ്രേ

സീമാന്തരം സീരഭ്യതോ ഗുരോർനഃ || 18.123 ||

അഭൗമസംഭാവ്യവിഭൂതിയോഗം

ഹൈമം സുരത്തൈരചിരോപനീതൈഃ |

അനുത്തമാദുത്തരമാർയധാപ്തഃ

ഖ്യാതം ത്വയാ ഗേഹമിദം മദീയം || 18.124 ||

പ്രതീക്ഷമാണാനധിചന്ദ്രശാലം

പശ്യ ത്വയാ ശിക്ഷിതചാരുലാസ്യാൻ |

ത്വത്കേശഹസ്തസ്വജ്ഞൈഃ കലാപൈഃ
 ഗോപാനസീശ്ചരാദയതോ മയൂരാൻ || 18.125 ||

ആഹാരഭേദൈരുചിതൈർഭവത്യാ
 സംരക്ഷിതാനാം തനയാഭിമാനാത് |
 ശൃണു ത്വദാലോകനതർഷഭാജാം
 പ്രജൽപിതം പഞ്ജരശാരികാണാം || 18.126 ||

സീമന്തമുക്താമണിസന്നികർഷാത്
 പ്രസൂതിചിത്രീകൃതശുക്ലതിരദ്യാഃ |
 അമീ പുരസ്താദ്ഭവതീസഖീനാം
 അന്തർമുദാമഞ്ജലയഃ സ്വദന്തേ || 18.127 ||

മായാധികേന വിധിനാ മനസേവ സൃഷ്ടൈഃ
 ആഭാതി യാദവഗൃഹൈരനഘാ പുരീയം |
 നാഭാഗനാഹുഷ്ണലാഭിനരാധിപാനാം
 ആജ്ഞാസമ്പദവലേപമിവാദധാനൈഃ || 18.128 ||

നിത്യം ധനേശനഗരീം നിധിഭിഃ പ്രഭൂതാം
 ആഖണ്ഡലേന മഹിതാമമരാവതീം ച |
 പ്രത്യേകധാമവിഭവൈഃ പരിഭൂയ ദൃഢാ
 സൗധൈരിയം പ്രഹസതീവ സുധാവദാതൈഃ || 18.129 ||

ഇത്യാലപന്തമഥ താർക്ഷ്യരഥേന കൃഷ്ണം
 ഹേമാദ്രിണാ ഹരിതശൈലമിവോപനീതം |
 പൗരാഃ സമീക്ഷ്യ മുദിതാഃ സഹ വൽലഭാഭിഃ
 പദ്മാവൃതാം ദിവമകൂർവത ദൃഷ്ടിപാതൈഃ || 18.130 ||

പ്രത്യുദഗതപ്രിയസഖീജനദത്തഹസ്താം
 സത്യാം ത്രയീമയരമാദവതാരയിഷ്യൻ |

നാമസ്തദാ നഗരമധ്യനഭഃ പ്രദേശാത്

ആസീദതി സു നിജസൗധസമീപരഥ്യാം || 18.131 ||

വൃതികരിതസുവേലാം വിശ്വകർമ്മപ്രസൂതിം

ലവണജലധിഗുപ്താമാപ ലങ്കാമിവാൻയാം |

ധനപതിബഹുമാൻയാം ധർമ്മസേതുർയദുനാം

ദുരധിഗമസമീപാം ദ്വാരകാം രാജധാനീം || 18.132 ||

വിജയിനമുപയാതം വീക്ഷ്യ സത്യാസഹായം

വൃതനൂത മുദിതേവ ദ്വാരകാ വന്ദികൃത്യം |

അമരതരുസമീരൈഃ പ്രേഷിതൈരാഹുതാനാം

ഉപവനമധുപാനാമുൻമദാനാം പ്രണാദൈഃ || 18.133 ||

സ്തൂതിശതമുഖരാഭിഃ സ്വർഗനേതുഃ സ ജേതാ

സവിനയമനുയാതഃ സത്യഭാമാസഖീഭിഃ |

നിജമഗമദഗാരം നിർവിശൻ പ്രേയസിനാം

സുരശരശയിതാനാം മന്ദമദ്യുത്ഥിതാനി || 18.134 ||

അഭിഗതമുഷയാ തദ്യനിരുദ്ധം

ബലിതനയേന ബലീയസാ നിരുദ്ധം |

യദുപരിഷദി സർവലോകദർശീ

കലഹരുചിഃ കഥയാംബഭൂവ യോഗീ || 18.135 ||

ബാണാഭിഖ്യം ബലിസുതമഥോ

ബദ്ധബന്ധും ജിഗീഷുഃ

സേനോത്ഥാനം സുമഹതി പുരേ

ശ്വസ്തനം ഘോഷയിത്വാ |

ചിന്താരുഢ്യത്രിഭുവനഹിതശ്ച -

ചിന്തനീയോ മൂനീനാം

വാസാഗാരം പ്രഭുരധിഗതോ

വാസതേയിം നിനായ || 18.136 ||

|| ഇതി ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ

ശ്രീമദ്യേക്ഷനാഥസ്യ വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു

യാദവാഭ്യുദയേ മഹാകാവ്യേ അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ ||

കവിതാർകികസിംഹായ കൽയാണഗുണശാലിനേ |

ശ്രീമതേ വേങ്കടേശായ വേദാന്തഗുരവേ നമഃ ||